

Elektrostaat moeite waard

Speakers zijn er in alle soorten en maten (en kleuren). Veelal komen we niet verder dan klein, soms zo klein dat ze in je oor passen (in-ear) of iets groter zoals we ze in hoofdtelefoons tegenkomen (on-ear en over-ear). Weer een slag groter noemen we ze boekenplankluidsprekers om vervolgens bij de vloerstaanders te eindigen. Voor zover de maten.

Meestal als we het over luidsprekers hebben, bedoelen we dynamische (moving coil) luidsprekers. Maar er zijn meerdere soorten die een elektrisch audiosignaal om kunnen zetten in geluid. De bekendste na de dynamische luidsprekers zijn wel de elektrostatische luidsprekers. Dit soort gebruikt een elektrisch veld op hoog voltage om een statisch geladen membraan in beweging te brengen. Omdat het membraan over het gehele oppervlak in beweging wordt gebracht, geeft deze methode over het algemeen een betere lineariteit en minder vervorming. Nadeel is de relatief smalle sweet spot en het feit dat je een behoorlijk groot membraan moet gebruiken om lage tonen te produceren. Het Engelse merk Quad is de grondlegger geweest van dit principe luidsprekers en we mogen stellen dat het Amerikaanse merk Martin Logan vanaf 1979 het principe heeft geperfectioneerd. Maar wat wil je anders als je je winkel begint in Kansas? In ieder geval begon hun Yellow Brick Road, of in ieder geval hun stormachtige succesverhaal net als dat van Dorothy en de gelijknamige stad. En stormachtig was het omdat het elektrostatische ontwerp in den

beginne niet foutloos was. De eerste modellen gingen letterlijk in rook op. Uiteindelijk hebben de grondleggers van het merk, Gayle Martin Sanders, de techneut, en Ron Logan Sutherland, de marketeer, met de Martin Logan CLS 's werelds eerste elektrostaat gemaakt die zowel een prachtig hoog als een sonoor laag kon produceren zonder kapot te gaan. Inmiddels maakt Martin Logan vele modellen volgens dit principe. Mede door het inzetten van woofers voor de allerlaagste tonen heeft Martin Logan in de loop van de tijd het voor elkaar gekregen ontwerpen te maken die inmiddels als klassiekers gelden. Neem bijvoorbeeld de Martin Logan Monolith uit 1983, de Sequel uit 1987 en de Aerius uit 1992. Zeker na een optreden in de hitserie Friends sprak men alleen nog maar over die platte doorzichtige en vooral bloedmooie luidsprekers. Overigens in de huidige CLX ART zit nog steeds geen traditionele woofer, na de ontwikkeling van hun Dual Force Double Diaphragm. Als het je smaak is, is er niets mooiers dan een full-range elektrostaat. Voor degenen die net die onderkant erbij willen is er een wijde reeks van modellen om uit te kiezen in alle prijsklassen variërend van zo'n 1.775 euro per stuk voor de ElectroMotion ESL (foto) tot een slordige 50.000 euro voor het model Neolith. Maar dan heb je ook iets. www.lookenlisten.nl

Ernst Neve is hoofdredacteur van het maandmagazine HVT (HiFi Video Test). Hij bericht regelmatig op deze plek over opvallende trends op hifi- en audiogebied.